

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. למעוטי נרבע ונעבד ... כל מקום שנאמר השחתה אינו אלא דבר ערוה ועבודת כוכבים 1.....
- ב. תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות 2.....
- ג. האומר הרי עלי עולת בהמה מן האיל או מן הכבש והביא פלגם מהו ... הקריבו מביא עליו נסכי איל ואין עולה לו מזבחו ... או לאיל לרבות את הפלגם 2
- ד. האומר הרי עלי לחמי תודה מביא תודה ולחמה 3.....
- ה. הרי עלי חלה לפטור תודתו של פלוני 4.....
- ו. כשר בפרה פסול בעגלה כשר בעגלה פסול בפרה ... פרה בשחיטה כשרה בעריפה פסולה עגלה בעריפה כשרה בשחיטה פסולה 4.....

דף כג.

א. למעוטי נרבע ונעבד ... כל מקום שנאמר השחתה אינו אלא דבר ערוה ועבודת כוכבים

כבר התבאר במסכת ב"ק דף מ: ובזבחים דף פה: שאחד הבהמה¹ ואחד העוף שרבעה או נרבעה או הוקצה לע"ז או נעבד הכל פסול לגבי המזבח. אף על פי שהן מותרין באכילה², הרי הן פסולין לגבי המזבח שנאמר³ (ויקרא כב פסוק כה) **פִּי מִשְׁחָתָם בָּהֶם כֹּל שֵׁשׁ בּוֹ הַשְּׁחָתָה פֶּסוּל, וּבַעֲבִירָה הוּא אוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית וּפְסוּק יב) פִּי הַשְּׁחִית כָּל בְּשָׂר, וּבַעֲזֵי כְּתִיב (שְׁמוֹת לב**

¹ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ד הלכה א

² וכל זה בעד אחד או ע"פ הבעלים, דאלו בשני עדים גם להדיוט אסורים וחייבין מיתה (תמורה כה, א). ערוך השולחן העתיד הלכות איסורי מזבח סימן נג טו

³ בהר המוריה הקשה האי דרשא דמייתי רבינו הוא כתנא דבי ר' ישמעאל דהתם ובתו"כ ויקרא פ"ב פרשה ב' מייתי דרשא דמן הבהמה יעו"ש היטיב וא"כ יש לעיין למה לא הביא רבינו דרשא דמן הבהמה המוזכר כאן ובתמורה כה ובחר בדרשא זו דמשחתם ועיי"ש מה שתי'.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

פסוק ז) פי שחת עֶמֶךָ, וכן בהמה ועוף שהרגו את האדם הרי הן כרובע או גרבע ופסולין למזבח.

ב. תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות

כבר התבאר קדושין דף כד: ובזבחים דף קטז. ומנחות דף כה. שאין המומין⁴ פוסלין בקרבן הבא מן העוף, וכן אחד הזכר ואחד הנקבה קרבים בעוף שלא נאמר (ויקרא כב פסוק יט) תמים זָכָר אלא בבהמה בלבד⁵.

בד"א במומין קטנים אבל עוף שיבש גפו⁶, או נסמית עינו⁷, או נקטעה רגלו, אסור לגבי המזבח שאין מקריבין חסר כלל, וכן אם נולד בו אחת מן הטריפות שאוסרין אותה באכילה הרי זה נפסל לקרבן.

ג. האומר הרי עלי עולת בהמה מן האיל או מן הכבש והביא

פֶלֶגַם מהו ... הקריבו מביא עליו נסכי איל ואין עולה לו

מזבחו ... או לאיל לרבות את הפלגם

⁴ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ג הלכה א

⁵ ויש מהגדולים שהקשו, הא בויקרא הני קראי דבקר וצאן ועוף ובבקר וצאן כתיבי: זכר תמים, דמזה דרשינן דאין תמות וזכרות בעופות, הא כתיבי: ואם מן הצאן ואם מן העוף, ובצאן אמרינן בת"כ וי"ו מוסיף על עניין ראשון ולמידין זה מזה, וכן הוא בזבחים (מח, א), וא"כ למה לא נאמר גם בעוף וי"ו מוסיף על עניין ראשון וילמד עוף מבקר וצאן שיהא נוהג בו תמות וזכרות (מזרחי ומל"מ), ומאד פרחו בזה. אמנם באמת אין זו קושיא כלל, דוודאי אם מיעוש זה הוה ילפינן מקראי דויקרא הוה אמרינן כן, ועוד דאי מקראי דויקרא הו"ל לומר זכרות ותמות דבויקרא כתיבי: זכר תמים. אבל באמת למדנו זה מקרא דאמור, דכתיב שם: לרצנכם תמים זכר בבקר בכשבים ובעזים, ומזה למדנו תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעוף. וכך מפורש בת"כ פ' ויקרא, וז"ל הת"כ שם (פרשה ו): מן העוף, ולא כל העוף, לפי שנאמר: תמים זכר בבקר בכשבים ובעזים, תמות וזכרות וכו', יכול אף שיבש גפו וכו', ת"ל: מן העוף, ולא כל העוף, וכן פירש"י בקדושין שם. וא"כ לא שייך לומר בויקרא וי"ו מוסיף וכו', כיון דבפ' אמור נתמעטו מתמות וזכרות. ערוה"ש העתיד איסורי מזבח נג א – ג ⁶ לא נתבאר לנו בהך דיבשה גפה כמה הוא שיעור היבשות, ומסתברא דזהו כיבשות אוזן בכור, דתנן ר"פ על אלו מומין דהיבשות הוא שאם תנקב אינו מוציא דם, וכן נ"ל דיבש גפה לא מקרי אלא הפרק הסמוך לגוף, דהפרק הראשון הא אין בו בשר שיש בזה ממש ואינו עיקר האבר. ערוה"ש העתיד שם ד ⁷ עיין ערוה"ש העתיד שם שכתב דלדעת תוס' היינו שנחטטה דסתם נסמית אינו מחוסר אבר אבל כתב שלדעת רש"י יש בו איסור משום הקריבהו נא לפחתך.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר במסכת מנחות דף צא: שהטלה בשנה הראשונה עד י"ב חדשים נקרא כבש, וכבש שמלאו לו שנה ושלושים יום, משבא לי"ג חדשים ואילך נקרא איל, ואילו בחודש הראשון של השנה השניה מי"ב חדשים ועד י"ג חדשים ויום אחד בשלושים הימים הוא נקרא "פלגס"⁸, כלומר ממוצע בין כבש לאיל, שאיני יודע אם איל הוא או כבש.

גדר עולה⁹ מן הכבשים או מן האילים והביא פלגס הרי זה ספק¹⁰ אם יצא ידי נדרו או לא יצא, וי"א¹¹ שודאי לא יצא. אך נתרבה שמביא נסכים של איל¹². ולא עולה לו זבח¹³.

דף כג:

ד. האומר הרי עלי לחמי תודה מביא תודה ולחמה

⁸ פלגס הוא כמו שתי מלות פלג גם כלומר שהוא חלוק מהיות גדול הנקרא איל. (נחלת יעקב)

⁹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טז הלכה ב

¹⁰ ויש לתמוה על רבינו שהי"ל לפסוק שלא יצא ידי נדרו כרבי יוחנן דאמר הכי לא להניח הדבר בספק וכבר פדא דאסיקנא בקשיא. ותיירץ הר"י קורקוס ז"ל דכיון דלא אסיקנא בתיובתא הוה אפשר למפסק כוונתיה והי"ל ספיקא אי הלכה כר' יוחנן או אי הלכה כב' פדא עכ"ד. כס"מ שם. אי משום הא לא קשיא לי דכיון דבעי ר' זירא אליביה ודאי דמשמע דהלכתא כותיה וקרא דאו לאיל לשום דרשה דריש ליה דאע"ג דאסיקנא בקושיא לא אסיקנא בתיובתא. אבל הא קשיא לי דלא ראייתי לרבינו ז"ל בפ"ב מהלכות אלו כשכתב המקריב את הפלגס מביא נסכי איל ואינו עולה לו מזבחו שיזכור שם התנאי שצריך לעשות אליבא דרב פדא דקי"ל כוונתיה. והר"ם מטראני ז"ל בספר קרית ספר עמד על זה ודחק עצמו בתיירוצו זה ועדיין לא נחה דעתו וכתב בסוף דבריו ואכתי צל"ע. לח"מ שם. פשוט דכיון דרבנו פסק כר' זירא דמספקא ליה אי בריה הוי או ספקא א"כ לא מהני תנאי דודאי לכתחלה אסור להקריבו אלא בדיעבד אם הקריבו הר"ז ספק אם יצא וא"כ לא שייך להתנות לכתחלה. מרבה"מ שם ועיין הר המוריה ובהגהות עמק המלך כתב דודאי אף לר"י דמרבה פלגס מאו מ"מ לא הוי ודאי בריה דהא י"ל דלר"י נמי ספוקי מספקא ליה אי מה שרבתה התורה פלגס הוי ודאי בריה או משום שהוא ספק בריה אבל לא שנאמר דלר"י ודאי בריה הוא אלא דספוקי מספקא ליה (דלהתורה לא הוי ספיקא דמי איכא ספיקא קמי שמיא רק דלר"י מספקא ליה לדידן מה היה כוונתה) אלא דר"ז בעי באופן שלפי צד אחד הוא יוצא ואם יהיה רק לצד השני לא יצא ואי הוי מוקי לה כר"י אם הביא פלגס אז אי הוי ספק בריה לא היה פשוט ואי הוי ודאי איל או כבש אז הוי ממ"נ ומש"ה לא מוקי ר"ז לבעייתו. אבל לבר פדא יוצא ממנ"פ ובעי אליביה אי הוי נמי ספק בריה וא"כ לא יצא או לא. אבל לר"י דודאי הוי או ספק בריה או ודאי איל או כבש מ"מ אפי' אליביה ודאי בריה לא הוי ומש"ה פסק דלא הוי אלא ספק כנ"ל

¹¹ יש"ש כאן הקשה קושית הר"י קורקוס על רבינו ומכח זה דהא מהלכה וכתב דהלכה כר' יוחנן דודאי בריה הוי ולכן בוודאי דלא נפיק יעו"ש היטיב. ועיין לקוטי הלכות ד: בעין משפט ס שכתב דאף מתוס' משמע דאתותב בר פדא וא"כ הלכה כר' יוחנן.

¹² רמב"ם שם פרק ב הלכה ו

¹³ שהרי זה ספק אם יצא ידי נדרו או לא יצא. כמו שביאר רבינו לעיל בפרק טז הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר במסכת מנחות דף פא: שהאומר הרי¹⁴ עלי לחמי תודה¹⁵ יביא תודה ולחמה, שהדבר ידוע¹⁶ שאין מקריבין לחם בלא תודה וסוף הקרבן הזכיר.

ה. הרי עלי חלה לפטור תודתו של פלוני

הביא קרבן תודה יכולה להיות התודה¹⁷ של ראובן והלחם של שמעון, ולפיכך שנים שעמדו ביחד וזה אמר הרי עלי תודה עם לחם של פלוני, וזה אמר הרי עלי לחם לפטור¹⁸ תודתו של פלוני, יביא לחם תודה עם תודת חבירו. אולם אם התחייב האחד להביא תודה ולחמה, כיון שמחויב להביא משלו אין חברו יכול לפטור¹⁹.

ו. כשר בפרה פסול בעגלה כשר בעגלה פסול בפרה ... פרה בשחיטה כשרה בעריפה פסולה עגלה בעריפה כשרה בשחיטה פסולה

¹⁴ רמב"ם פרק יז הלכה יא

¹⁵ במנחות שם דייקי' בגמ' טעמא דאמר תודה הא לא אמר תודה לא – ובתוס' שם הקשו תימה מאי קשיא ליה אין ה"נ דדוקא באומר הרי עלי תודה בלא לחם אבל אמר לחם בלא תודה לא דהא לעיל קא מפרש דסוף מילתא נקט אבל אם פירש בהדיא לחם בלא תודה לא. ועיין הר המוריה שכתב ואפ"ל דהכי כוונת הש"ס טעמא דהזכיר תודה אבל לא הזכיר תודה רק הזכיר לחם לחודא לא אף דלא אמר בפירוש לחם בלא תודה רק אמר לחם ותו לא הזכיר מידי מ"מ פטור וכן משמע קצת מרש"י אבל י"ל דהכי מקשו התוס' דילמא בהזכיר לחם לחוד פשיטא דחייב להביא תודה ולחמה ורק דקמ"ל דאפילו אמר בפירוש תודה בלא לחם מחוייב להביא תודה ולחמה וכזה ליכא להקשות לאשמעינן כה"ג בלחם בלא תודה דכזה באמת פטור וק"ל. ועיין בצאן קדשים שתירץ קושייתם גם בדרך זה יעו"ש היטיב ודו"ק היטיב.

¹⁶ ונראה דאפילו אם אומר שלא כיון לזה ודימה שיכול להביא לחם בלא תודה אין משגיחין בדבריו. ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן צז סעיף כא

¹⁷ רמב"ם שם. ערוך השולחן העתיד שם

¹⁸ וצ"ע אמאי לא הביא רבינו מסקנת הגמ' להסתפק שאם לא אמר לפטור אלא אמר הרי עלי י' חלות לתודתו של פלוני ספק אם יצא ידי נדרו

¹⁹ ולכאורה כדי לקיים נדרו יפדו ויפלו דמיהם לנדבה לתודה אחרת או אפשר שלא חל נדרו כלל כיון שאין יכול לפטור וצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

פרה אדומה²⁰ ועגלה ערופה שתיהן נעשין בחוץ. אלא שפרה אדומה בשחיטה כשרה²¹, בעריפה פסולה. עגלה ערופה, בעריפה כשרה²² בשחיטה פסולה. נמצא הכשר בפרה פסול בעגלה, והכשר בעגלה פסול בפרה.

²⁰ ר"ב חולין פ"א מ"ו

²¹ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ג הלכה ב, אך לא הזכיר שבשחיטה פסולה וצ"ע.

²² רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ט הלכה ג, אך לא הזכיר שבשחיטה פסולה, ובירושלמי סוטה ט ה' וצריך לערוף בה שנים או רוב שנים. נישמענה מן הדא דאמר רבי זעירא רב יהודה בשם שמואל עד מקום שהצואר כשר לשחיטה כנגדו העורף כשר למליקה וכן הוא אמר אבן. משמע שצריך עריפה עם הסימנים, ובת"י דברים כא ד' וינקפון תמן? ית עגלתא בקופיין מפתקתא וכסוטה מו: ועיי"ש בקר אורה וז"ל והרמב"ם ז"ל לא ביאר זאת. ומהא דאמרינן בזבחים סוף פ' הטאת העוף (ע"ב) דעריפתה מטהרת אותה מידי נבילה. אין הכרה דעורף הסימנים ג"כ. דאפילו בלא סימנים מטהרת מידי נבילה דהכשרה בכך. ועוד נראה דאין צריך לערוף הסימנים דכי מתה עומד ועורף. וכדפרכינן בחולין (כ' ע"ב) גבי מליקת הטאת העוף למאי דקיי"ל דנשברה מפרקת ורוב בשר עמה נבילה מחיים. וכי מתה עומד ומולק. ומשני הותך מפרקת בלא רוב בשר. אבל בעגלה ערופה משמע דעורפין אותה כברייתה. איכ"ע"י המפרקת כמתה היא. ולמה יערוף עוד הסימנים, וצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

